

RADOVLJICA – PREDMESTO

MALI TRG – DO KOSMAČA

Machtig / Lerh

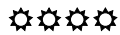
Predmesto št. 1 - Machtig (lastnik Jalen Simon FK 1826), Mahtek (lastnik Jalen Simon, RFK 1868) **Trgovina Lerh (lastnik Lerh Franc, ok. 1930) - Kolodvorska ulica 1.**

Knjigoveznica - Franc Lerh, ok. 1930
Vir: arhiv Rajko Jagrič

Napis na fasadi knjigoveznice Franca Lerha, ok. 1930
Vir: DAR

Homan / Koman

Predmesto št. 23 – Kaufman (lastnik Krolnig Ignat., SA 1743-1850), Lospergar (lastnik Ahačič Gabriel, FK 1826), Homan (Homan Friderik, od 1841) // **Koman** (lastnik Koman Jože, ok. 1930) - Gorenjska cesta 1.

Trgovina Friderik Homann, ok. 1900
Vir: DAR (arhiv Brane Kukič – Kuka)

Del logotipa (na dopisnici) F. Homanna, ust. 1841
Vir: DAR

Trgovina Jožeta Komana / Jože Koman, ok. 1940
Vir: poslala Ana Mohorič / DAR (detajl)
Op.: Komanovi so kupili hišo in trgovino od trgovcev Homanov!

Babič

Predmesto št. 55 – ni zapisa (Prešeren Alojzija, od 1841) // Babič (lastnik Babič Anton, od. 1945) - Gorenjska cesta ?. // Podrto leta 2012. // Danes parkirišče.

Zgrajeno in oštevilčeno v letih 1826-68. / Prej pristava Toman Jožefa iz Mesta št. 8.
Vir: Dežela

Babičeva hiša – pred podiranjem, 2012
Vir: foto Jure Sinobad

Kunstelj

Predmesto št. ? - Kunstelj (Kunstelj Franc, od 1873-1912 / Lastnik Kunstelj Rudolf, 1906-1912 / lastnik Pavlin Alojz, 1913 / lastnica Štiherle Jerica, 1932) // **Kunstelj** (lastnik Štiherle Anton, ok. 1950) - Gorenjska cesta 9.

Hiša je bila zgrajena leta 1873.

Vir: DAR

Restavracija Kunstelj, nat. 1905
Vir: Pozdrav iz Slovenskih krajev

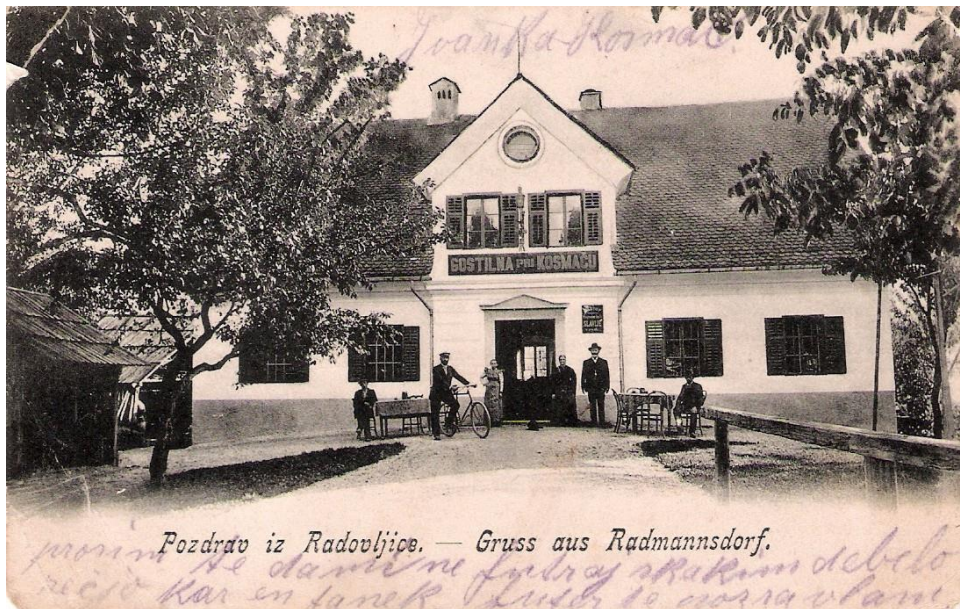

Kosmač

Predmesto št. ? - Kosmač (lastnik Kosmač Matevž, od 1904-1913). // **Kosmač** (lastnik Kacin) - Gorenjska cesta 11.

Na portalu hiše je še danes vidna letnica 1888, kar pomeni, da je bila hiša zgrajena tega leta.

Vir: DAR

Razglednica Gostilna Kosmač
Vir: arhiv družine Kacin

Razglednica Gostilna Kosmač
Vir: arhiv Zvone Razinger

Lastnik gostilne – Anton Kosmač
Vir: DAR (razglednica »Predsedniki GD Radovljica)

Hudovernikova pristava / Kmetijska zadruga

Predmesto št. ? – Hudovernikova pristava (lastnik Hudovernik, od 1802). // Kmetijska zadruga (od 1919-1984). // Porušeno 1984. // IBM center – Gorenjska cesta št. 12.

Prostori kmetijsko nabavne in prodajne zadruge v Radovljici
Vir: Ilustrirani Slovenec 1925 (posredoval Peter Rožič, Tržič)

Zadružna kuhinja (na desni) in vinska klet (na levi). Ustanovljena je bila l. 1919 in ima 370 članov. Slika nam kaže dvorišče zadruge.

Kmetijska zadruga, ok. 1945
Vir: arhiv rodbina Resman

Rušenje desnega objekta – zadaj glavna stavba, pomlad 1984
Vir: foto Franci Valant, p. d. Benč

Resmanova vila / Zaletelova vila

Predmesto št. ? – Resmanova vila (lastnik Resman, od 1918). // [Resmanova vila – Gorenjska cesta št. 8.](#)

Hudovernikovo pristavo je leta 1918 kupil Resman in jo dogradil – zgradil tudi hišo, ki je kasneje »prerasla« v Resmanovo vilo. Kasneje Zaletelovo vilo.

Vir: DAR

Resmanova / Zaletelova vila
Vir: arhiv rodbine Resman

Resmanova hiša

Predmesto št. ? – Resmanova hiša (lastnik Resman, od 1918). // [Resmanova hiša – Gorenjska cesta št. 10.](#)

Hudovernikovo pristavo je leta 1918 kupil Resman in jo dogradil – zgradil tudi hišo, kasneje ob njej Resmanovo vilo. Danes ime Zaletelova vila.

Vir: DAR

Resmanova hiša, 1974

Vir: DAR

Op.: Resmanova hiša je na levi, ob drvarnici Kmetijske zadruge!

Bastl

Predmesto št. 57 – Bastl (lastnik Rabič Sebestan, p. 1869, lastnica ga Rabičeva, 1891-1905 / lastnik Janc Florijan, 1905-1947). // [Mestno ključavničarstvo, Frizerstvo Nada ... – Gorenjska cesta št. 6.](#)

Zgrajeno in oštevilčeno v letih 1826-1868.

Vir: Dežela

V hiši je bila najprej gostilna, ki je prerasla v hotel. Od 1930 pa je bila v hiši tovarna klobukov (od ok. Po drugi svetovni vojni Mestno ključavničarstvo in Frizerstvo Nada (prej Frizerstvo Jaušovec).

Bastl, ok. 1930

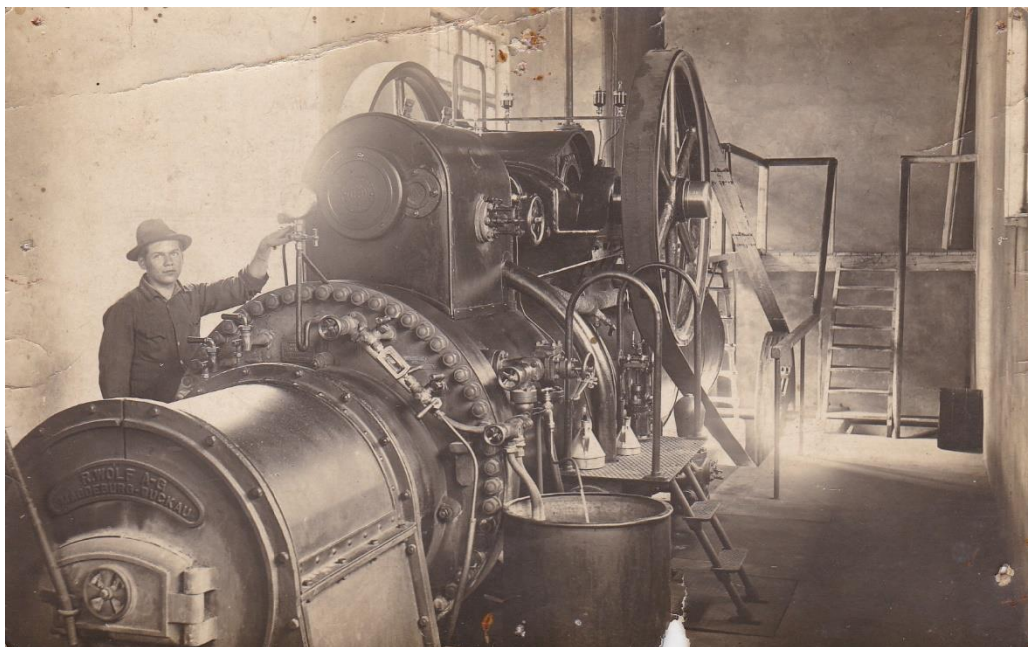
Vir: arhiv Boštjan Lavrenčak / DAR

Op.: Ob Bastlovi hiši je hišica mesarja Andreja Freliha.

Florijan Janc - prvi hotelir v Radovljici

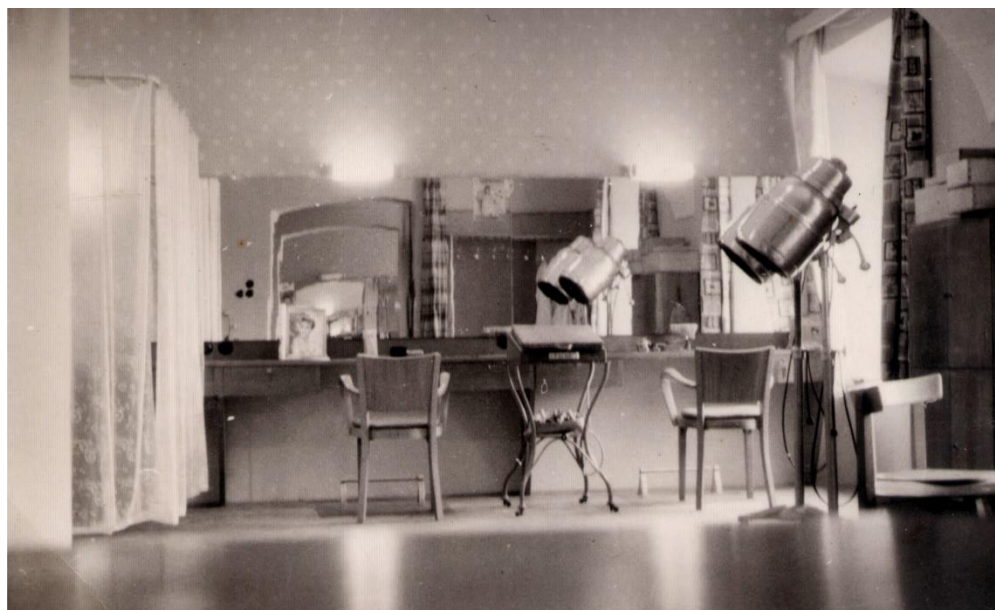
Vir: arhiv Slavko Mali / DAR (GD Radovljica)

Lokomobila v tovarni klobukov

Vir: arhiv družine Teran

Op.: Na fotografiji je vzdrževalec Jože Teran.

Notranjost Frizerstva Nada, ok. 1960

Vir: arhiv družina Janša

Bastl, 2008
Vir: bolha.com

Mesar Frelih

Poslopje mesarja Andreja Freliha, ok. 1920
Vir: DAR
Op.: Mesarija je stala pred hotelom Bastl!

Bogataj

Predmesto št. 24 – Kunstelj (lastnik barvar Jurij Kunstelj, 1704-1736 / lastnik barvar Jožef Kunstelj, 1736-1767 / lastnik barvar Anton Kunstelj, 1767-1793 / lastnik barvar Frančišek Jožef Kunstelj, 1791-1834 / lastnik barvar Janez Kunstelj roj. 1800 (1819-ok. 1850) / lastnik barvar Janez Kunstelj roj. 1821 (ok. 1850-1895) barvarna (lastnik ?), Bogataj (lastnik Bogataj Josip, 1907-1947). // [Prodajalna čevljev ...](#) // Bogataj – Gorenjska cesta št. 4.

Bogatajeva hiša, pred 1907

Vir: arhiv družine Bogataj

Op.: Levo Bastl, desno stara Murnikova hiša.

Bogatajeva hiša – lastnik Bogataj Josip, 1907-1915
Vir: arhiv družine Bogataj

Magušar / Savnik

Predmesto št. 57 – Magušar (lastnik Murnik Jožef, FA 1826 / lastnik Murnik Matija, RFK). // Savnik (lastnik Savnik Vinko, ok. 1920-1947), Okrajni magazin (lastnik občina/država, 1945-50), Moda ... // Notar Krainer - Gorenjska cesta št. 2.

Magušarjeva / Murnikova hiša, ok. 1900
Vir: arhiv družine Koman-Juvanec

Zakonca Savnik – nova lastnika
Vir: arhiv družine Novak

Savnik, ok. 1925
Vir: DAR

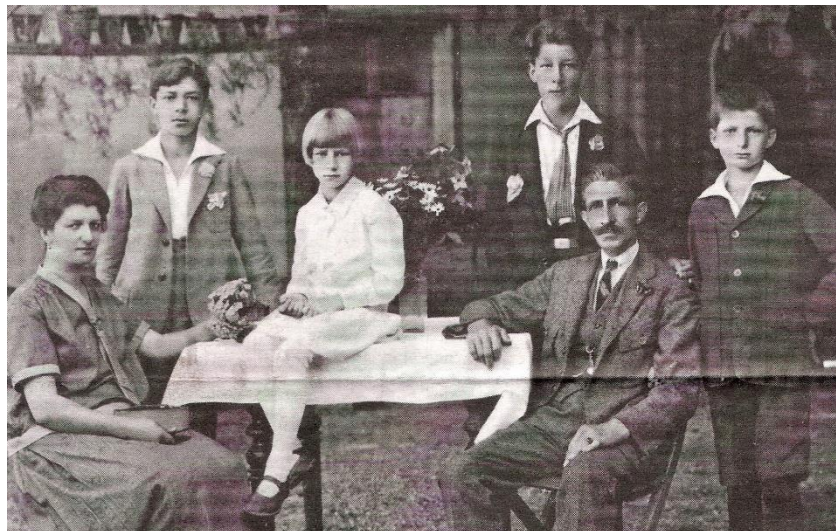

Oranžerija / vrtnarija

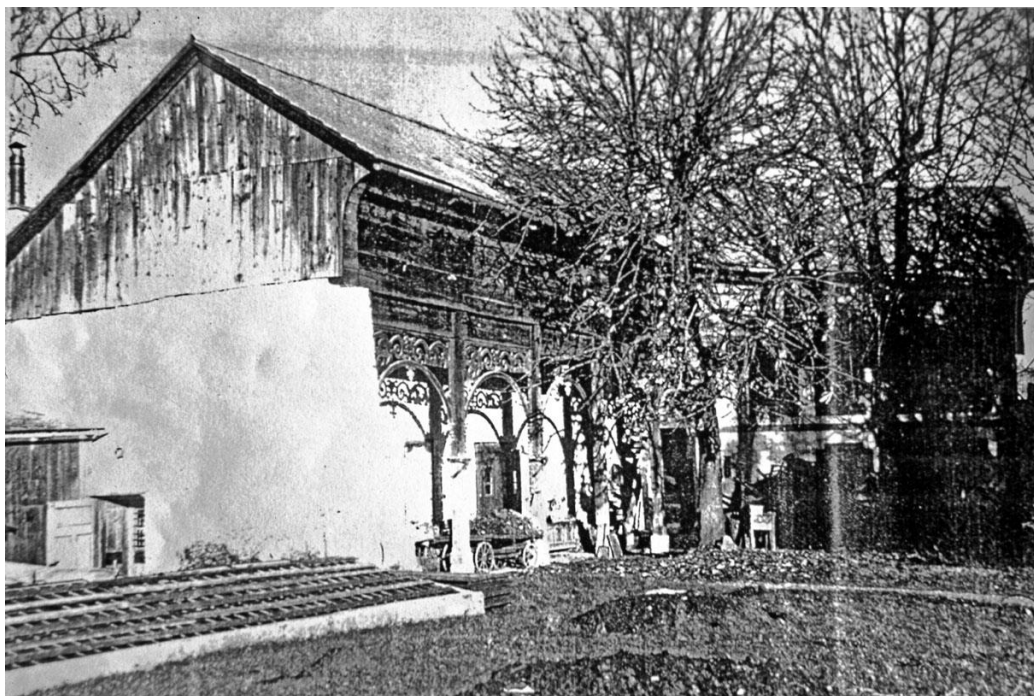
Predmesto št. ? - Oranžerija (lastniki grofje Thurn, do 1888) / Prešeren (lastnik Prešeren Martin, od 1926-1947). // Mestna vrtnarija. // Danes podrtó.

Oranžerija, 1899
Vir: MRO (zgibanka, detajl)

Martin Prešeren s svojo družino
Vir: Deželne novice

Oranžerija / vrtarija
Vir: arhiv Cene Avguštin

Oranžerija – stanovanje Ivanežovih, ok. 1960
Vir: arhiv Jože Božič
Op.: Jože Božič na kolesu.

Sodar / Dralka

Predmesto št. 26 – Sodar (lastnik Mulej Matija, FA 1826 / lastnica Murnik Marija, RFK). // Trafika / Knjigarna / Sodček (lastnik Čebašek Aleš) + Restavriranje pohištva (lastnik Slavko) – Linhartov trg št. 8.

Predmesto št. 27 – Mežnar (lastnik Fritz Ignac, FA 1826), Sodar (lastnica Murnik Marija, RFK). // Pangerc (lastnik Pangerc) – Gubčeva ulica št. 2.

Dralkina hiša, 1900

Vir: DAR (risal Franc Rojec, detajl)

Op: Levo Murnikova hiša. V Dralkini hiši v tem času pošta.

Žan / gostilna Žan

Predmesto št. 28 – Žan (lastnik Pezdič Janez, FA 1826) gostilna Žan (lastnik Pezdič Janez, RFK / lastnik Praprotnik Anton, ok. 1900). // Vnučec (lastnik Vnučec) – Gubčeva ulica št. 4.

V gostilni Žan, ok. 1905

Vir: DAR

Družba gostilničarjevih prijateljev v gostilni »Pri Žanu« v Radovljici

Pred gostilno Žan

Vir: razstava na občini Radovljica (arhiv Leopold Kolman, Bled)

Op.: Zadaj Dralkina hiša (d. Pangerc).

POD OBZIDJEM – DO PREDTRGA

Mokiš / Engel

Predmesto št. 29 – Mökisch (lastnik Praprotnik Jožef, FA 1826) Engel (lastnik Landsteter Angelius, RFK 1868). // ? (lastnik ?) – ???.

Mokiš, k. Egel, pri vhodu v Park, 1900

Vir: arhiv Zvone Razinger

Op.: Hiša oker barve.

Engel, pri vhodu v Park, 1900

Vir: DAR

Šuštar, Korošovc

Predmesto št. 35 – Aljančič (lastnik Aljančič Anton, FK 1826), Šuštar (lastnik Debelak Matevž, RFK 1868). // Korošovc (lastnica Janja Cizej, lastniki Janja Grimšičar, Sašo Grimšičar in Breda Bornkessel, od 2017 Gorazd Černe) – Gubčeva ulica št. 6.

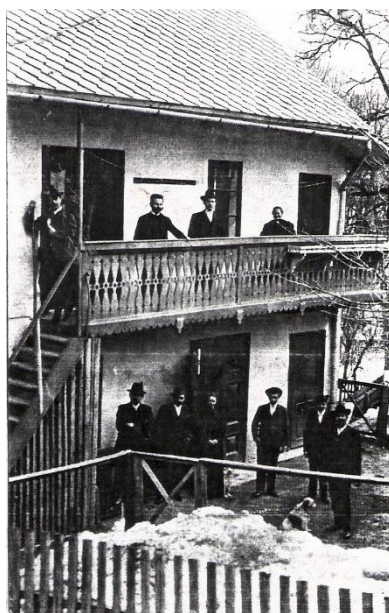
Šuštar, k. Korošovc, 1900
Vir: arhiv Rajko Jagrič

Korošovc, 1929
Vir: DAR

Mara Vovk – prodaja sadja in zelenjave, 1929
Vir: DAR (detajl)

Korošovc
Vir: DAR

Korošovc, 2014
Vir: DAR (Foto: Goran Lavrenčak)

Ubožnica / pri Ciganih

Predmesto št. 34 – Mesnjek (lastnik Gollmayer Janez, FA 1826) Mesnjek (lastnik Golmajer Janez, RFK 1868), Ubožnica (od 1869). // **Ciganova hiša – Gubčeva ulica št. 8** // **Podrto ok. 1980.** // Danes parkirišče.

Ciganova hiša
Vir: DAR

Repeš

Predmesto št. 10 – Repeš (lastnik Mrak Pavle, FA 1826) Repeš (lastnik Mrak Pavle, RFK 1868). // **Lotričeva hiša – Gubčeva ulica št. 10**

Lotričeva hiša (levo), ok. 1910
Vir: DAR (detajl, retuša Adi Fink)
Op: Levo Bajarjeva hiša (zadaj ubožnica).

Bajar

Predmesto št. 33 – Bajar (lastnik Pogačar Lovrenc, FA 1826) Bajar (lastnik Pogačnik Andrej, RFK 1868). // [Bajar \(lastnik Pogačar\) – Gubčeva ulica št. 7](#)

Vse do leta 1981 je bilo v hiši mizarstvo.

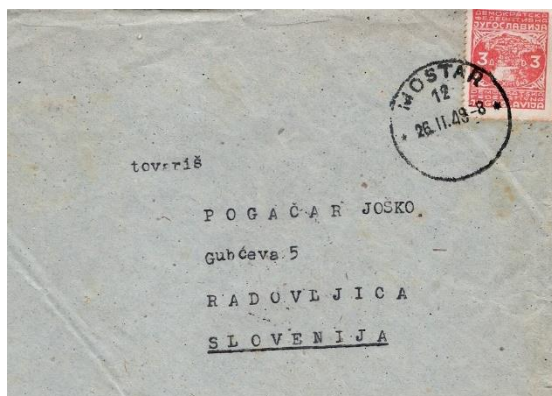
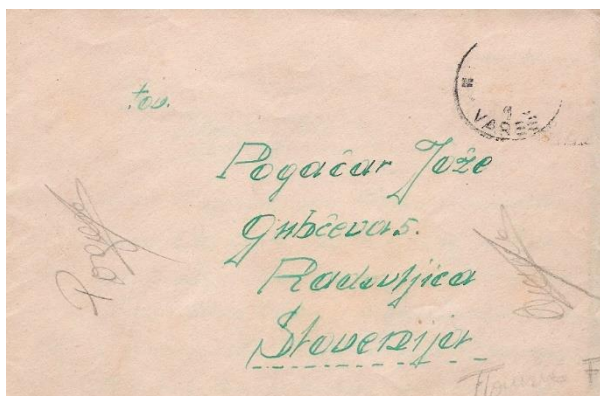
Vir: DAR

Bajar – mizarstvo Pogačar, ok. 1930
Vir: arhiv družine Pogačar

Žig mizarstva Pogačar, ok. 1940
Vir: DAR

Pogačar Jože – Gubčeva št. 5 / 1947 in 1949

Vir: DAR

Op.: Danes hiša nosi naslov Gubčeva ulica št. 7!

Vornež

Predmesto št. 32 – Dvornesh / Vornesh (Helena Shebaus, SA 1743-1850), Vornež (lastnik Grom Matevž, FA 1826) Vornež (lastnik Šimnic Matija, RFK 1868). // Vornež (lastnik Grimšičar / lastnik Vnučec) – Partizanska pot št. 2.

Vornež

Vir: arhiv družine Žilh

Ugodno prodam avto ŠKODA, letnik 1969. Grimšičar, Radovljica, Partizanska 2.

Vir: Glas, 5. 5. 1973

Vse življenje sem rada delala. »Leta so velika ... « , se je oni dan zamislila Ana Grimšičar, Vorneževa mama iz Radovljice, ki smo jo ujeli sredi dela in zaprosili, naj sede in nam pove kaj o svojem dolgem in polnem življenju. 80 let je praznovala pred kratkim, kaže jih pa najmanj 20 manj. Morda ne po brazdah na obrazu, ampak z lahkim korakom in urnostjo, ki je ne bi prisodil vsaki mladi. Že je imela košaro v rokah, da bo šla spet v vrt. Jagode mora danes presaditi. Črvi so požrli korenine. Kar za dve gredi so jih uničili, da so kar okrog ležale. Zdaj bo potrgala prve poganjke. Ti so najboljši za presajanje.

»Ja, kaj bi povedala za mojih 80 let? Vse življenje sem rada delala. Veliko sem bila na zraku, vedno v gibanju. To je tisto. Pa nikoli nisem bila snedena. Domačo hrano sem vedno jedla. Zjutraj belo kavo in črn kruh, opoldne kosilo z malo mesa, pa polento sem imela rada, pa zelje. Velikokrat je bil na mizi govnač. Po lahki hrani lahko spiš, ker ni teže v želodcu.«

Toda fantje in dekleta, ki so stanovale pri njej — dolga leta je imela na stanovanju ljudi, ki jim je kuhala, prala — so povedali, da je niso videli nikoli niti jesti niti spati. Ko so zjutraj vstali, jih je čakala topla bela kava, že podrobljena, da je žlica pokonci stala. Toda mame Ane že nikjer ni bilo. Spat je hodila pozno. Polnoč je bila zanjo že zgodnja ura. In buditi je zjutraj nikoli ni bilo treba.

Vorneževa mama

»Vedno sem bila mnenja, da kar bom danes naredila, mi jutri ne bo treba. O, mož, ki je bil krojač, me je vedno podil spat, pa je bilo še toliko za postorit, ko sem prišla domov s polja ali od gospodinj, kamor sem hodila ‚pedenat‘. Takoj po šoli sem s 13 leti že hodila po domovih pomagat. V gradu sem služila. S 14 leti sem že kruh pekla. Vsa Radovljica me je hotela imeti, da sem jim kuhinje ribala, prala, žehte likala. Tudi po poroki sem obdržala se nekaj hiš. Po tem je bilo treba seveda še doma vse ponaredit. Pa sem delala včasih tudi do dveh, treh zjutraj. In potem spet navsezgodaj na njivo. Delo na svežem zraku ti hitro prežene spanec. Če bi imela za pisat, kot vi, ne bi zmogla. Zunaj je pa šlo. Res, rada sem delala. Vedno je bil prekratek dan. Delo pri strankah, domač vrt, njive pri pokopališču, dva prašiča vsako leto - 90 sem j ih zredila v svojem življenju — pa kravo smo imeli, potem pa še hiša in ljudje na stanovanju in hrani . . . Veliko dela

je bilo, pa sem vedno dober obraz kazala. Radi so me imeli ljudje. Zdaj, ob 80-letnici so se me spomnili skoraj vsi, ki so pri meni stanovali. Koliko čestitk sem dobila! Ja, res so dobri.«

Tudi danes ima še njive pri pokopališču. Da ji preorjejo, pobranajo in zorjejo krompir, še vedno odsluži z delom. Vedno so vozno živino najemali in vse sta z mamom odslužili. Drugače ni nihče hotel. In dobro so vedno postregli delavcem. Mama so vedno pravili, da je hrana »ta prulon«.

Za sosednjo gostilno ureja vrt. Take glave solate je priredila, da so jih še drugam oddajali. Ves dan je v vrtu. Za starost je najbolje, da se veliko giblješ, pravi. Slabo je, ko gredo ljudje v pokoj, pa počivajo. Ne bi smeli.

»Želim si, da bi bila do zadnjega zdrava, da bi se človek ne mučil. Kako hudo je, če je človek bolan. Tudi takim sem pomagala. Sem čisto navadna ženska, usmiljena pa sem. Vsak se mi smili, ki mu je hudo, težko . . . «

Njej je bilo najhujše tik pred vojno, ko je izgubila sina. Štirinajst let mu je že bilo in v gimnazijo je hodil. Pa se je bilo treba sprijazniti tudi s tem, čeprav je bilo zelo hudo. To ve le tisti, ki izgubi najbližjega . . .

In kdaj ji je bilo najlepše? Ko je bila mlada, ko je hodila z dekleti in fanti zvečer pet. To je bilo njeno največje veselje, pa čeprav je od zore do noči trdo delala.

Zdaj je v hiši sama. Pri njej doma je bilo šest otrok, sama je imela tri. Upa, da bodo vnučki kdaj prišli v njeno hišo in jo pomladili.

Redko najdeš danes človeka, ki bi vse v življenju vzela tako za dobro kot Vorneževa mama iz Radovljice. Skromna, delovna, vedno z vsem zadovoljna. In ko jo takole poslušam, kaj vse ima še za narediti, se ti zdi, da se nikoli v življenju ne bo utrudila. / D. Dolenc

Vir: Glas, 31. 8. 1979

Strojnek / Grilc

Predmesto št. 39 – Malesa (lastnik Grom Jožef, FA 1826) Strojnek (lastnik Legat Jožef, RFK 1868). // [Grilc \(lastnik Grilc\) – Partizanska pot št. 4.](#)

Grilčeva hiša, 1905 in 1935

Vir: arhiv Zvone Razinger / arhiv Jože Božič (detajla)

Grilčeva hiša ok. 1970

Vir: arhiv družine Grilc, Predtrg

Žgajnar ? / Flis / Vurnik

Predmesto št. 31 – Flis (lastnik Pezdič Jožef, FA 1826), Flis (lastnik Vurnik Janez, RFK 1868), Vurnik (lastnik Vurnik Ivan). // **Vurnik (lastnik Vurnik) – Partizanska pot št. 6.**

foto-zgodbe.blogspot.si

Izvesek kamnoseške delavnice

Vir: foto-zgodbe.blogspot.si

Ohranjen izvesek kamnoseške delavnice, očeta in deda arhitekta Vurnika, ki je bila v njegovi rojstni hiši.

Vurnikova hiša (Žgajnar ?), ok. 1970

Vir: Foto Cene Avguštin

Vurnikova hiša – z dvorišča
Vir: foto-zgodbe.blogspot.si

Ausneht

Predmesto št. 44 – Hausknecht (lastnik Vozu Franc, FA 1826), Hauskneht (lastnik Vozu Andrej, RFK 1868), Vurnik (lastnik Vurnik Ivan). // Rena (lastnik ?) – Partizanska pot št. 10.

Ausneht, ok. 1900
Vir: DAR (detajl)

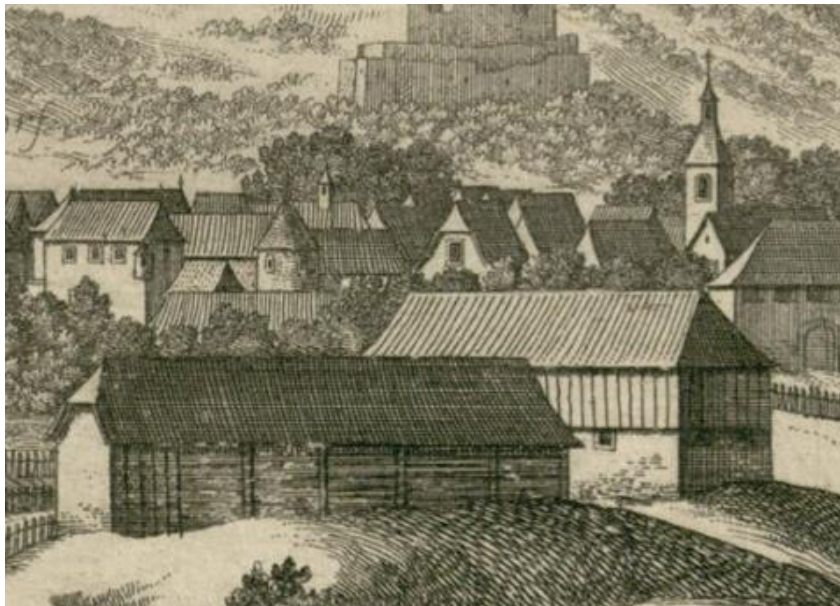

Ausneht, ok. 1930
Vir: DAR (detajl)

Thurnova pristava

Predmesto št. 30 – Repež (lastnik Mrak Pavel, FA 1826), Thurnova pristava (lastnik grof Thurn-Valsassina, do 1888). // **Pristava (lastnik ?) – Partizanska pot bš.**

Thurnova pristava, 1689
Vir: Slava Vojvodine Kranjske (Valvasor, detajl)

Thurnova pristava, ok. 1980
Vir: DAR

POD OBZIDJEM – DO TRŽNICE (danes podrto)

Trelc

Predmesto št. 46 – Rodar (lastnik Polanc Peter, FA 1826), Vahtar (lastnik Trelc Jur, RFK 1868). // Podrto leta 1973. // Danes tržnica in lokali.

Tudi po drugi svetovni vojni so v hiši živeli Trelčevi
Vir: DAR

Trelčeva hiša, ok. 1970
Vir: Beg z morišča (avtor: Jože Vidic)

Tržnica, 2010
Vir: kraj.eu

Štolfa

Predmesto št. 38 – Štolfa (lastnik Stolfe Andreas, FA 1826), Štolfa (lastnik Pristov Jožef, RFK 1868). // Porušeno leta 1942 // Danes križišče.

Ob podiranju hiše so na stropniku opazili letnico 1780, kar nakazuje na starost hiše.
Vir: DAR

Štolfova hiša (levo Trelčeva), ok. 1935

Vir: arhiv Zvone Razinger (detajl)

Vurnik (lastnik Vurnik Ivan). // Vurnik (lastnik Vurnik) – Partizanska pot št. 6.

Makac

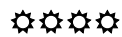
Predmesto št. 50 – Šuštar (lastnik Polanc Miha, RFK 1868). // Porušeno leta 1962 // Danes Mercator / CSD.

Zgrajeno in oštevilčeno v letih 1826 in 1868.

Vir: Dežela

Domačija Makac, (zadaj Mestna Hranilnica), pred 1940
Vir: arhiv Zvone Razinger

Marovt

Predmesto št. 38 – Marovt (lastnik Pristov Jožef, RFK 1868). // Marovt (lastnik Urevc) // Sova (lastnik Urevc Janez), Pizzerija Matičak (lastnik Urevc Janez). // Porušeno leta ? // Danes Knjižnica – Vurnikov trg št. 1.

Zgrajeno in oštevilčeno v letih 1826 in 1868.

Vir: Dežela

Marolt, ok. 1900
Vir: DAR (detajl)

Pizzerija Matiček, ok. 2010
Vir: kraji.eu

Rušenje »Matička«
Vir: Foto društvo Radovljica (foto Ivan Pipan)

***